

جلسه دوم روان‌شناسی رشد ۱۴۰۱/۱۲/۲

استاد ریحانی

دوران رشد کودک بین سه تا هفت سال تقسیم می‌شود چند تا دوران در هفت سال اول داریم از صفر تا دو سالگی دوره‌ی طفولیت از دو تا چهار سالگی دوره کودکی اول از چهار تا هفت سالگی دوره کودکی دوم و از هفت تا سیزده سالگی در کودکی سوم است پیاژه صفر تا دو سال اول را حسی حرکتی معرفی می‌کند که کودک در این دو سال بیشتر از سه حس لامسه چشایی و بویایی استفاده می‌کند و حس کنجکاوی خود را با این سه حس پاسخگویی دارد بهترین مادر مادری است که در دسترس باشد و پاسخگو و بیشترین تماس بدنی و پاسخگویی به نیازهای بچه را داشته باشد و حتی یک ساعت معنادار نباید از بچه جدا بشود. اگر ذهنی این اتفاق نیفتاده باشد همین عواملی می‌شود که در بزرگسالی ایجاد استرس می‌کند و تصمیم نادرست می‌گیرد و بلوغ ذهنی نخواهد داشت مثلاً برای یک مسئله باید چند راه حل پیدا کند نمی‌تواند و در نوجوانی دچار مشکل می‌شود مثلاً این کار را حتماً انجام می‌دهم و می‌خواهم که بشود اگر میسر نشود بلایی سر خودم می‌آورم و این یعنی مغز به بویایی کافی نرسیده است و هر چقدر بچه حس چشایی و بویایی بیشتر درگیر شود ذهنش آماده‌تر و از حافظه قوی‌تری برخوردار خواهد بود. ویژگی بارز سن دو تا چهار سالگی احساس مستقیم دنیای خارج می‌تواند اشخاص و وقایع آشنا را در غیاب آنها تجسم کنند و در قلمرو اندیشه رشد می‌کنند و اگر پروسه جدا کردن را مادر بلد نبوده باشد اگر بچه تنها بماند تا مادر برگردد مدام گریه می‌کند در خصوص این مطلب بچه‌ها را با تمرین باید آماده کرد و زبان تربیتی بچه‌های زیر هفت سال بازی است مثلاً در این زمینه قایم باشک یا مدل‌سازی باید استفاده کرد مثال بچه را در آشپزخانه بگذارد و مادر آشپزخانه را ترک کند و حرف زدن دائمش کم بشود و هر ده دقیقه یک بار حرف بزند و نیم ساعت یک بار به بچه سر بزند تا آماده شود و پروسه جدا شدن آرام آرام اتفاق بیافتد.

بازی باید چند مقوله را دارا باشد ۱- هدفمند باشد ۲- جسمی یا فکری ۳- فردی یا گروهی ۴- اغنا و لذت داشته باشد بازی باعث هوشمندی بشود و قدرت حل مسئله را در بچه بالا ببرد و لزوماً بچه‌ای که زیاد حرف می‌زند اندیشمند نیست و یا زیاد سوال می‌کنند هم همین‌طور نشانه بچه بیکار است پر جنب و جوشی بچه نشانه باهوشی اوست بچه‌ای که از روی کنجکاوی وسیله بازی‌اش را باز می‌کند تا درونش را ببیند با بچه‌ای که وسیله را خراب می‌کند فرق دارد در حیطه جسمی حرکتی بچه فعالیت بدنی لذت می‌برد ولی خراب کار نیست اگر این‌طور باشد این یک هشدار است و این که نمی‌داند چگونه بازی کند.

تعریف روان‌شناسی رشد علم مطالعه تحولی و تغییرات جسمی عاطفی و عملکرد اجتماعی فرد از انعقاد نطفه تا مرگ

را شامل می‌شود (کشف قوانین حاکم بر این تغییرات که منشاء عوامل مؤثر و پدیده‌های برآمده از آنها) و بیشترین توجه به دوره‌ی کودکی و نوجوانی شده و چون هفتاد درصد شخصیت در هفت سال اول شکل می‌گیرد از نظر منابع اسلامی آیه دویست و پنجاه و شش سوره بقره آیه شش سوره نساء و آیه صد و چهل و شش سوره اعراف متذکر شده است کمال هدایت رسیدن به واقع پختگی عقل و راه درست و نکات و دستوره‌ای تربیتی برای رسیدن به جایگاه اصلی انسان ذکر شده است. مسائل روان‌شناسی رشد: ۱- اصول و قوانین عام حاکم بر رشد ۲- عوامل مؤثر رشد و میزان تأثیر هر یک ۳- موانع رشد بهنجار و الگوهای همگانی رشد ۴- تفاوت‌های فردی در رشد ۵- بررسی تطبیقی فرآیندهای رشد در انسان و حیوان ۶- مطالعات تغییرات کمی و کیفی در ابعاد گوناگون انسان از نظر روان‌شناختی و دیگر ابعاد در مراحل مختلف زندگی جایگاه روان‌شناسی رشد ۱- رابطه با سایر علوم مؤثر ۲- رابطه با سایر رشته‌های روان‌شناسی

پایان